

Yttrandefrihet och Värdegrunder

Yttrandefrihet är sedan länge central för demokrati, men flera andra värdegrunder lyfts nu ofta fram. Det är då viktigt att dessa inte begränsar yttrandefriheten. Detta behöver bevakas för företag, organisationer, medier och enskilda människor. Här ges några exempel som utgångspunkt för diskussion.

Begrepp: [Yttrandefrihet](#) - [Värdegrunder](#) - [Tystnadskultur](#)

Företag: Tillspetsat kan företag i en marknadsekonomi sägas vara undantagna från demokrati och yttrandefrihet. De leds av en odemokratiskt tillsatt VD och anställda får inte offentligt kritisera företagets verksamhet och produkter. Många tigger då försiktigtvis även om frågor som inte direkt berör företaget.

Exempel: [Aktuellt Företag](#)

Exempel: [Historien om SCA](#)

”Offentlig” Verksamhet: Företag ses ofta som effektivare än stat och kommun. Via system som [NPM](#) har företagsliknande styrsystem alltmer införts inom myndigheter, kommuner, skolor, landsting, sjukvård och även inom högskolor. Kontakter utåt sköts av talespersoner och kommunikatörer enligt ledningens riktlinjer. Yttrandefriheten försvinner och toppstyrning och tystnadskultur tar över. För kritisk granskning, forskning och utveckling kan detta vara förödande.

Exempel: [Karolinska](#)

Exempel: [Aktuellt fall vid KTH](#)

Exempel: [Tystnadsplikt i Svenska Akademien](#)

Medier: Internet och sociala medier har nu dramatiskt breddat möjligheterna för yttrandefrihet. Det utmanar skarpt den traditionella maktens medier med dess intressenter och toppstyrda värdegrunder. När nätmedier kritiserar politisk korrekthet anklagas de ofta för att vara hatiska, rasistiska, populistiska och extremistiska, fastän de kanske främst breddar yttrandefriheten. Med en viss självsanering av språk och attityder på båda håll bör helheten kunna bli bättre.

Exempel: Bokmässan enligt [Nya Tider](#) och [Aftonbladet](#)

Exempel: Nättidningen [NewsVoice](#)